

Tisková zpráva FoRS – Českého fóra pro rozvojovou spolupráci

Fialova vláda pokračuje v trendu škrtnů na humanitární pomoc a zahraniční rozvojovou spolupráci

10. února 2022

Škrty ve státním rozpočtu, které 9. 2. 2022 schválila Fialova vláda, se výrazně dotknou položek, které ČR vydává na humanitární pomoc v zahraničí a zahraniční rozvojovou spolupráci (ZRS). Oproti Plánu ZRS, tak jak jej loni v květnu schválila vláda, má na humanitární pomoc směřovat o 50 mil Kč méně (tj. pouhých 150 mil. Kč), o dalších zhruba 125 mil. Kč má být pokráčena zahraniční rozvojová spolupráce.

Vláda se sice v koaliční smlouvě a programovém prohlášení v rámci návratu k tzv. havlovské zahraniční politice přihlásila mj. i k zájmu o podporu zahraniční rozvojové spolupráce [1], ovšem pokud jde o státní rozpočet, pokračuje v trendu snižování výdajů na tyto položky.

Ty již při schvalování státního rozpočtu na rok 2021 přišly v parlamentu o 200 mil. Kč. V Plánu ZRS na rok 2022 a výhledech na období 2023-24 pak končí vláda seškrtnala podporu humanitární pomoci a ZRS o 100 mil. Kč oproti svému návrhu Plánu ZRS z předchozího roku. Fialova vláda tyto škrty pro rok 2022 tedy zvýšila o dalších 175 mil. Kč.

Podfinancování takzvané oficiální rozvojové pomoci (ODA) [2], zejména její bilaterální složky, kam spadají i výše zmíněné položky, je záležitostí chronickou. Poslední oficiální údaje za rok 2020 naši zemi s podílem ODA na HND pouhých 0,13 % již řadí spolu s Řeckem na poslední místo žebříčku Výboru pro rozvojovou spolupráci OECD [3], což poškozují reputaci ČR mezi zeměmi, které usilují jakožto důvěryhodného zastávce důstojného společenského rozvoje po celém světě. ČR se také řadí mezi několik zemí EU, kde ZRS v roce 2020 výrazněji poklesla [4], přičemž rok 2021 přinese pravděpodobně podobný obrázek. Pro porovnání: srovnatelně lidnaté Švédsko poskytuje na ODA dvacetinásobek toho co naše země.

Pavel Příbyl, ředitel FoRS – Českého fóra pro rozvojovou spolupráci [5], k tomu uvádí: *“V případě humanitární pomoci a ZRS vláda opravdu šetří na nesprávném místě. Zdá se, že si neuvědomuje, že rok 2022 je i díky českému předsednictví v EU příležitostí k posílení pozice ČR také v oblasti ODA. Můžeme se odrazit od pomyslného dna a využít k tomu spolupráce v rámci předsednického tria Francie-ČR-Švédsko a celkově výraznějšího propojení české a evropské agendy v průběhu roku 2022. Současné škrty může teoreticky ještě změnit sněmovna. V plánech na další roky je pak potřeba zajistit navyšování rozpočtu na humanitární pomoc a ZRS alespoň o 200 mil. Kč ročně.”*

Kontakt:

Pavel Příbyl, ředitel FoRS, pavel.pribyl@fors.cz, + 420 603 207 249



Poznámky:

[1] "Obnovíme tradici „havlovské“ zahraniční politiky včetně podpory rozvojové a transformační spolupráce" (<https://www.vlada.cz/assets/jednani-vlady/programove-prohlaseni/programove-prohlaseni-vlady-Petra-Fialy.pdf>)

[2] Oficiální rozvojová pomoc (ODA) zahrnuje veřejné výdaje státních i dalších veřejných institucí, vysokých škol a místních samospráv, které byly věnovány na podporu sociálního a ekonomického rozvoje partnerských zemí, jež jsou mezinárodně klasifikovány jako oprávnění příjemci ODA. Viz webstránky Výboru pro rozvojovou pomoc OECD (OECD DAC)

<https://www.oecd.org/development/financing-sustainable-development/development-finance-standards/officialdevelopmentassistancedefinitionandcoverage.htm>

[3] Přehled OECD viz:

https://public.tableau.com/views/ODA_GNI/ODA2020?:language=fr&:display_count=y&publish=yes&:origin=viz_share_link?&:showVizHome=no#1

[4] Tabulka:

Změny výdajů států EU na ODA v roce 2020

Státy, které nominálně navýšily výdaje o víc než 5 %		Státy, které nominálně snížily výdaje o víc než 5 %	
Malta	+35,2 %	Řecko	-37,4 %
Maďarsko	+33,4 %	Lucembursko	-10,8 %
Francie	+24,5 %	Česká republika	-6,9 %
Bulharsko	+19,8 %	Irsko	-5,8 %
Rumunsko	+14,0 %	Litva	-5,5 %
Chorvatsko	+13,6 %		
Švédsko	+13,5 %		
Slovensko	+14,2 %		
Německo	+13,9 %		
Lotyšsko	+12,7 %		

Zdroj: Aidwatch 2021, CONCORD Europe

[5] FoRS - České fórum pro rozvojovou spolupráci, www.fors.cz, je platformou českých nevládních neziskových organizací a dalších neziskových subjektů, které se zabývají rozvojovou spoluprací, rozvojovým vzděláváním a humanitární pomocí. Sdružuje 35 českých neziskových organizací včetně univerzit, českých sekcí mezinárodních organizací, a dalších institucí.

